

[Busch-Jensen.]

mindelighed vejer tungest — hensynet til barnet eller hensynet til adoptivforældrene. Stillet sådan op kan problemet ikke løses, for der er ikke noget fælles mål, som alle og enhver vil anerkende, for den vægt, man fra forskellige udgangspunkter tillægger de stridende argumenter.

Sagen er den, at det er gået hos os, som det også er gået i Norge og Sverige, at der er kommet enkelttilfælde for dagen, hvor man med kendskab til alle foreliggende forhold og under samvittighedsfuld overvejelse af hensynene til begge sider må beklage, at loven ikke giver mulighed for at hæve adoptionen. I Norge og Sverige har man draget den konsekvens af erfaringerne, at man har ændret loven; hos os ligger sagen sådan, at justitsministeriet har følt det som sin pligt at søge loven ændret ud fra de erfaringer, som både ministeriet og retslægerådet har.

Nu har naturligvis enhver lov at mene ud fra den indstilling, som han eller hun har, og som ingen skal afdisputere dem, at loven trods alt er bedst, som den er, og at ændringer kun er af det onde. Jeg anerkender retten til at have denne opfattelse, men jeg deler den ikke. Forinden afgørelse træffes, om en adoptionsbevilling skal meddeles eller ikke, er det naturligt og rigtigt, at det offentlige mere ensidigt ser hen til barnets tarv — på den anden side står voksne mennesker, som selv kan varetage deres interesser. Men senere, når adoptionen er bevilget, skifter billedet noget. Da er der skabt et retsforhold, hvis indhold nu og igennem årene samfundet, loven, eller hvad udtryk man nu vil bruge, har ansvaret for, og da kan det meget vel være rimeligt og retfærdigt med en anden fordeling af den vægt, der lægges på de hensyn, der skal tages til den ene eller den anden side. Sagen ligger nu sådan, at spørgsmålet bliver, om ikke loven bør give mulighed for at løse en konflikt ud fra det synspunkt, at tingene kan have udviklet sig sådan, at staten ikke bør fordr, at forholdet fortsættes. Det er denne mulighed, lovforslaget vil give.

En og anden vil måske nu mene, at jeg er kommet for let til mit resultat, når jeg ensidigt har holdt mig til retslægerådets første skrivelse, skrivelsen af 12. juli 1948,

som ganske rigtigt ubetinget anbefaler en lovændring. Thi der er mellem bilagene til landstingsudvalgets betænkning en senere skrivelse fra rådet, en skrivelse af 28. februar 1951, som udtrykker et andet syn på tingene, siger man. Det er jeg nu ikke så sikker på at den gør, når man læser den rigtigt. Jeg erkender, at når man river enkelte stykker ud af sammenhængen, sådan som det er sket ved forslaget anden behandling i landstinget, kan man deri finde støtte for den mening, at loven ikke bør ændres — hvis man i forvejen har den mening, men ellers ikke. I 1948 deltog 5 af rådets medlemmer i sagens behandling, i 1951 deltog foruden de samme 5 medlemmer endnu 9 andre medlemmer. Sagens behandling har derved nydt godt af en bredere sagkundskab; man får også ved læsningen det indtryk, at der har været forskellige meninger blandt rådets medlemmer, men det er jo kun godt. Det understreges vel indledningsvis, at ophævelse, når adoptionsforholdet har bestået gennem flere år, ofte vil være i den alvorligste modstrid med barnets interesser, men konklusionen af de betragtninger, der fremføres i den forbindelse, er dog kun, at der må kunne anføres meget tungtvæjende grunde, såfremt forholdets ophævelse skal anses for tilstedelig — og heri kan vi vist nok alle være enige.

Men ikke blot ved den fyldige belysning af sagen har rådets skrivelse været nyttig. Nogle af de ændringer, som det oprindelige lovforslag er undergået, og som jeg anser for særdeles betydelige forbedringer, har deres kilde i retslægerådets sidste skrivelse, og jeg vil derfor fra denne talerstol rette en tak til retslægerådet for dets medarbejde i sagen.

I det oprindelige forslag stod der, at adoptionsforholdet — under de givne forudsætninger — „bliver at ophæve“ ved dom. Det er retslægerådet, som har foreslået og begrundet ændringen til: „kan ophæves“ ved dom. Ved denne ændring bliver domstolens skøn over samtlige de oplyste omstændigheder afgørende.

Også ændringen, hvorefter ingen af de nævnte sjælelige eller legemlige mangler kan føre til ophævelse, medmindre „der ikke er rimelig udsigt til varig helbredelse“, er retslægerådets forslag.